

Turkic Weekly

2016/34

Turkic Weekly 2016 26 (34) (27 Haziran – 3 Temmuz)

Turkic Weekly, Sizi Türk dünyasındaki son gelişmelerin nabzını tutmanıza yardımcı olacak haber kaynağıdır. **Turkic Weekly**, Türk dili konuşan ülkelerde cereyan eden kilit öneme sahip siyasi, sosyal, ekonomik ve bilimsel olaylar hakkında güvenilir bilgi ve güncel analiz sunmaktadır.

Bu haber bülteni **Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı** tarafından hazırlanmıştır.

KAZAKİSTAN BM GÜVENLİK KONSEYİNE SEÇİLDİ

28 Haziran 2016 Tarihinde Kazakistan Cumhuriyeti BM'nin New-York'taki Genel Kurul toplantısında yapılan oylama sonucu 2017-2018 yılları için Asya Pasifik bölgesinden Birleşmiş Milletler Teşkilatı Güvenlik Konseyinin Geçici Üyelğine seçildi.

Kazakistan Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın verilerine göre Kazakistan'ın adaylığı oylamaya katılan 193 üye ülkenin 138'i tarafından desteklendi. Dışişleri Bakanlığı'nın haberinde “ülkemiz teşkilat tüzüğünde belirtilen küresel barış ve güvenliği korumakla yükümlü BM'nin en önemli siyasî organı olan Güvenlik Konseyi'ne seçilen Orta Asya'nın ilk devletidir.” denilmektedir.

Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev şahsında ülkemizin barış yanlısı ve yapıcı dış ve iç siyasetinin uluslararası kamuyunda sahip olduğu büyük saygısı sayesinde devletimiz BM Güvenlik Konseyi'ne seçilmiştir. Kazakistan'ın BMGK Geçici Üyelği resmî olarak 1 Ocak 2017 Tarihinde başlayacak ve 31 Aralık 2018 tarihine kadar sürecektir.

Kazakistan'ın BMGK'ye seçilmesine Kazakistan Dışişleri Bakanlığı yanısıra çok sayıda kurum ve kuruluşların takım çalışmasının destekte bulunduğunu hatırlatalım. Mart ayının sonunda New-York'ta BM Genel Merkezi'nde Uluslararası Türk Akademisi'nin (TWESCO) 2030 Ajandası ve İpek Yolu Sinerjisi temalı uluslararası sempozyum düzenlediğini burada belirtmek gerekir. Sempozyum çerçevesinde Kazakistan'ın BMGK geçici üyelğine seçilmesi konusu üst düzeyde ele alındı.

BM Güvenlik Konseyi 15 üye ülkeden oluşmakta, bunların 5'i daimi üye olup (Rusya, ABD, Çin, İngiltere ve Fransa), kalan 10'u 5 bölgeden iki yıllığına seçilmektedir. Kazakistan Asya-Pasifik devletler grubunun temsilcisi olarak Malezya'nın yerine geçecektir.

İSTANBUL'DA CANİ SALDIRI

28 Haziran'da İstanbul Atatürk Havalimanında iki patlama yaşandı. Resmî kaynaklara göre hain saldırıda 43 kişi hayatını kaybetti, 239 kişi yaralandı. Buna bağlı olarak 30 Haziran Türkiye'de yas günü olarak ilan edildi. Türk basınında yer alan haberlere göre terör saldırısını havalimanının farklı yerlerinde üç canlı bomba gerçekleştirdi. Görevli polis memuru insanlara ateş açan canlı bombanın birini yaralamasına rağmen teröristin üzerindeki bombayı patlatmasını engelleyemedi.

Dünya kamuoyu Türkiye'deki terör eylemini şiddetle kınadı. Türk Cumhuriyetleri Cumhurbaşkanları, Rusya, ABD, AB, Çin, İran ve diğer birçok ülke başkanları Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan adına taziye dileklerini bildirdiler.

Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in taziye mesajında müslümanların kutsal Ramazan ayında vuku bulan terör eyleminin kimseyi kayıtsız bırakmadığı belirtildi. "Kazakistan küresel güvenliği tehdit eden uluslararası terör ve ayrımcılık hareketlerini kati olarak kınamaktadır. İstanbul'daki canî saldırı medeni toplumda acımasız radikal gruplar ve onların ideolojisine yer olmaması gerektiğini bir kez daha gözler önüne sermiştir." denildi.

Bu bağlamda bazı uluslararası kuruluş yöneticileri Türkiye Astana Büyükelçiliği'ni ziyaret ederek başsağlığı dileklerinde bulundular. Uluslararası Türk Akademisi (TWESCO) Başkanı Darhan Kızıralı Türkiye Büyükelçiliği'nde İstanbul'daki trajik olaylarla ilgili açılan Taziye defterine başsağlığı dileklerinde bulundu. "Uluslararası Türk Akademisi ve şahsım adına İstanbul'da düzenlenen terör saldırılarını şiddetle kınıyoruz. Ramazan ayında yapılan canice saldırıyı bütün insanlığa karşı yapılan suç olarak kabul ediyoruz. Sn.Cumhurbaşkanı şahsında tüm Türkiye halkına kalpten başsağlığı dileklerinde bulunarak barış ve sükunet temenni ediyoruz".

TÜRK-RUS İLİŞKİLERİ İYİLEŞMEKTE

Geçen hafta Türkiye ve Rusya Cumhurbaşkanlarının telefon görüşmeleri gerçekleşti. Yakın zamanda Rusya ve Türkiye tarafından siyasi ve ekonomik ilişkileri eski düzeyine getirmek amacıyla birçok ciddi adım atıldı.

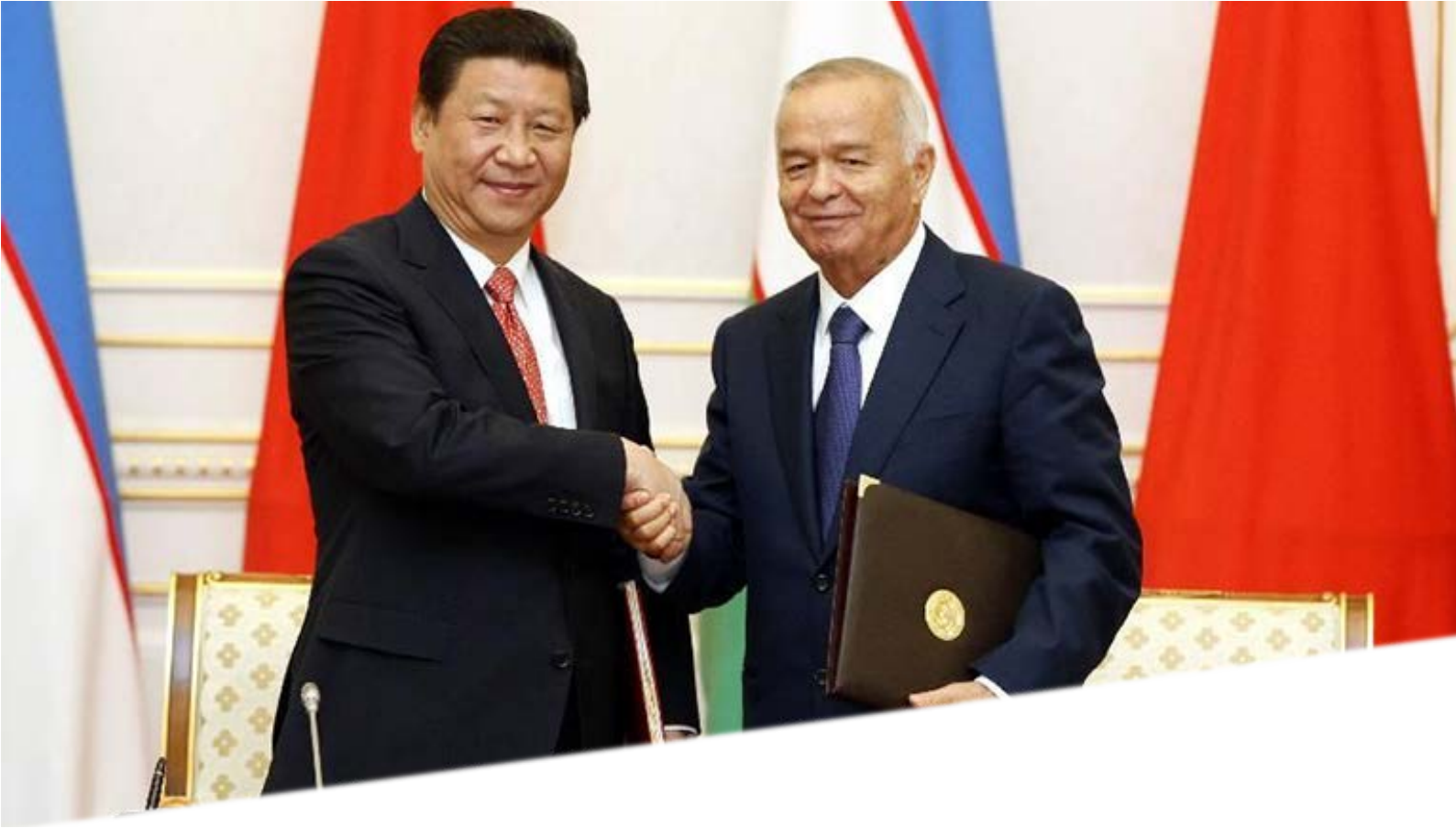
Son 7 ayda ilk defa Recep Tayip Erdoğan ve Vladimir Putin arasında doğrudan telefon görüşmesi yapıldı. Görüşme sonunda Moskova ve Ankara siyaset ve turizm dahil olmak üzere tüm alanlarda işbirliğini yeniden canlandırma üzerine anlaştılar.

28 Haziran'da Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin Türkiye'ye tur satışına konulan sınırlamayı kaldırdı.

Türkiye Cumhurbaşkanı R.T.Erdoğan daha sonra Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev ile yaptığı telefon görüşmesinde Kazakistan liderini Türkiye ve Rusya arasındaki ilişkilerin normalleşmesine yönelik yaptığı değerli katkı ve çalışmalarını için teşekkür etti.

Türk lideri N.Nazarbayev'e Rusya Federasyonu Devlet Başkanı V.Putin ile yaptığı telefon görüşmesi hakkında bilgilendirerek Ankara ve Moskova arasındaki yakınlaşmaya yönelik adımların gerçekleşeceğinden umutlu olduğunu belirtti.

Uzmanların görüşüne göre Rusya-Türkiye ilişkilerinin normalleşmesi sürecinin Türk dili konuşan ülkelerle birlikte Avrupa ve diğer devletler açısından da önemli olduğu öne sürülmektedir.

ÖZBEKİSTAN ÇİN İLE YATIRIM İŞBİRLİĞİNİ PEKİŞTİRMEKTE

Geçen hafta Çin liderinin Özbekistan ziyareti sırasında taraflar çok önemli anlaşmalar elde etti. Özbekistan Cumhurbaşkanı İslam Karimov'un belirttiği üzere imzalanan bir anlaşma şartlarına göre Çin Halk Cumhuriyeti Özbekistan'a ortak projelerin hayata geçirilmesi için 2,7 milyar ABD Doları tutarında kredi verecektir.

İslam Karimov yaptığı konuşmasında Özbekistan ve Çin'in Çin Devlet Başkanı ziyareti sırasındaki görüşmeler sonucu çok belge imzalandığını belirtti. İmzalanan belgelerin Özbekistan ve Çin arasındaki işbirliğinin geleceği ve önceliklerini belirlediğinin altını çizdi.

İslam Karimov "Özbekistan'a Çin'den 2,7 Milyar ABD Dolar tutarında kredi tahsis edilmesi ile ilgili belgeler imzalandı. Yapıların inşaatı için toplam olarak 6,2 Milyar ABD Dolarının tahsis edilmesi öngörülmektedir." dedi.

Çin, Özbekistan'ın en büyük ticari ve yatırım ortaklarından biridir. Özbek tarafının verilerine göre 2015 yılında iki ülke arasındaki ticaret hacmi dört milyar doları oluştururken, Ocak-Nisan ayları aralığındaki ticaret hacminin tutarı 1,4 Milyar ABD Dolarını bulmuştur.

Bugün itibariyle Özbek ekonomisindeki Çin menşeli yatırımların toplam hacmi 6,5 Milyar ABD Doları tutarındadır. Cumhurbaşkanı İslam Karimov'un Ağustos 2014'teki Pekin ziyareti sırasında taraflar 2014-2018 yılları için stratejik ortaklık ilişkileri gelişim programını ve toplam tutarı 6 milyar dolar olan anlaşmalar imzalanmıştı.

TÜRKMENİSTAN AFGANİSTAN'A DEMİRYOLU İNŞA ETMEKTE

Türkmenistan Hükümeti Basın Hizmetleri'nin verdiği habere göre Türkmenistan Demiryolu Bakanlığı Türkmenistan – Afganistan - Tacikistan (TAT) yeni demiryolunun Atamurat - Imamnazar kısmının inşaatı çok hızlı bir tempo ile devam etmekte.

Bugün itibariyle demiryolu hatlarının Imamnazar istasyonuna kadar 80.km'lik bölümü döşendi. Paralel olarak elektrik hatları, Gülistan ve Imamnazar istasyonları altyapı inşaatları, ayrıca bu hatta iki büyük demiryolu köprüsünün kurulması çalışmaları da yürütülmektedir.

İnşaatının 2013 yılında başladığı belirtilen haberde Türkmen tarafının görüşüne yer verilmiş ve demiryolunun bu kısmının Türkmenistan'ın büyük endüstri merkezi hâline gelmeye başlayan Lebap Vilayeti'nin hızlı bir şekilde gelişimi için büyük önem taşımakta olduğunu altı çizilmiştir.

Türkmenistan Cumhurbaşkanı Gurbangulı Berdimuhamedov bu yılın sonuna kadar Türkmenistan ve Afganistan'ı birbirine bağlayan demiryolunun, özellikle Atamurat – Imamnazar – Akina kısmının açılarak kullanıma verileceği planlandığını belirtti.

KIRGIZİSTAN'DA HÜKÜMETİN YENİ ÜYELERİ ATANDI

29 Haziran'da Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev ülkenin parlamentosu tarafından onaylanan yeni Başbakan yardımcısı ve hükümetin yeni üyelerini atama kararnamesini imzaladı.

İmzalanan kararname ve Kırgız Cumhuriyeti Anayasası 84.maddesinin 5.fikrası gereği Ceniş Razakov Kırgız Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı olarak atandı.

Cumhurbaşkanı yeniden yapılandırılan Tarım Bakanlığı ile Ulaştırma Bakanlıklarına, ayrıca yeni devlet komiteleri başkanlıklarına da atamalar yaptı.

Cumhurbaşkanı kararnamesine göre Tarım, Gıda Sanayii ve Arazi Islahı Bakanlığı koltuğuna Turdunazir Bekboyev, Ulaştırma ve Yol Bakanlığı görevine Zamirbek Aydarov getirildi. Düyşenbek Zilaliyev Sanayi, Enerji ve Doğal Kaynaklar Devlet Komitesi Başkanlığına, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Devlet Komitesi Başkanlığı'na Bakıt Şarşembiyev atandı.

Kırgızistan Hükümeti Basın Servisinde yer alan haberlere göre icra organlarında yapılan değişiklikler kadro sayısının büyümesi ve devlet bütçesinden yapılacak ek ödemeleri öngörmemektedir.

TÜRKİYE VE İSRAİL İLİŞKİLERİ NORMALLEŞME YOLUNDA

28 Haziran'da Türkiye ve İsrail temsilcileri tarafından iki ülke arasındaki ilişkilerin normalleşmesi ile ilgili anlaşma Ankara ve Tel-Aviv'de imzalandı. Türkiye ve İsrail tarafından Roma'daki görüşmelerde iki ülke arasındaki ilişkilerin normalleşmesi hakkındaki mutabakat metni nihai olarak onaylandığını Türkiye Başbakanı Binali Yıldırım ve İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu bildirdi.

Mutabakat metninin Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ve İsrail'in Bakanlar Kurulu'na gönderilmesinden sonra tarafların hızlı bir şekilde büyükelçi değişiminde bulunacakları beklenmektedir.

Basında yer alan haberlere göre İsrail mutabakat metninde belirtildiği üzere 2010 yılında Mavi Marmara saldırısında hayatını kaybedenlerin ailelerine 20 milyon ABD Doları tutarında tazminat ödemeyi kabul etti. Türkiye ise cevap olarak İsraili askerlere karşı bütün itirazlarını kaldırmaktadır.

Bunların dışında Türkiye Gazze Şeridine insani yardımda bulunma ve o bölgede konut inşaatı yapma hakkını elde edecektir. İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu İsrail ve Türkiye arasındaki anlaşmanın İsrail'in Gazze'ye uyguladığı deniz ablukasının kaldırılacağı anlamına gelmemekte olduğunu dile getirdi. 2015 yılından itibaren taraflar arasında altı yıllık diplomasi krizine son vermeye yönelik yapılan birçok görüşme sonucu 26 Haziran'da Roma'da mutabakatın son hâli üzerine anlaşmaya vardılar.

Türkiye ve İsrail ilişkilerinin İsraili askerlerin Haziran 2010 Tarihinde Gazze'ye doğru altı yardım gemisine saldırı düzenlemesinden sonra kriz noktasına geldiğini hatırlatalım. Yardım konvoyundaki bazı gemiler Türk bayraklı idi.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanları tarafından 2010 yılında kurulan Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı, Türk dünyasının dillerini, kültürünü ve kadim çağlardan günümüze kadarki tarihini titizlikle ve kapsamlı bir şekilde inceleyen ve benzer konulardaki bilimsel araştırmaların koordinasyonunu üstlenen uluslararası örgüttür. Uluslararası Türk Akademisi, Türk dünyasının araştırma ve eğitim merkezleri arasındaki bilimsel işbirliğini teşvik etmektedir.

www.twesco.org | 57-49-86
57 Tauelsizdik caddesi, Barış ve Uyum Sarayı
Astana, 010000 | Kazakistan

 @intturkicacadem

 <https://www.facebook.com/International-Turkic-Academy-832484896847678/>